



LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KLAIPĖDOS APYGARDOS SKYRIUS

S P R E N D I M A S

2025 m. birželio 17 d. Nr. 21RE2- (AG2-84/14-2025)
Klaipėda

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Klaipėdos apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Marinos Adomaitės, Vilijos Astrauskienės (posėdžio pirmininkė ir pranešėja), Lauros Bernikienės,

2025 m. birželio 16 d. Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo X. Y. patikslintą skundą atsakovei Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos dėl Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Sprendimų kontrolės skyriaus 2025 m. kovo 26 d. sprendimo Nr. *(duomenys neskelbtini)* „Dėl dalyvumo lygio“ ir 2025 m. kovo 26 d. sprendimo Nr. *(duomenys neskelbtini)* „Dėl asmens su negalia automobilio statymo kortelės“ dalies panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė :

Komisijoje priimtas nagrinėti pareiškėjo X. Y. patikslintas skundas atsakovei Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – ir Agentūra), kuriuo prašoma panaikinti Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus 2025 m. kovo 26 d. sprendimą Nr. *(duomenys neskelbtini)* „Dėl dalyvumo lygio“ (toliau – ir Sprendimas Nr. 1) ir 2025 m. kovo 26 d. sprendimą Nr. *(duomenys neskelbtini)* „Dėl asmens su negalia automobilio statymo kortelės“ (toliau – ir Sprendimas Nr. 2) dalyje dėl asmens su negalia automobilio statymo kortelės galiojimo pradžios datos ir įpareigoti atsakovę per Komisijos nustatytą laiką priimti naują (-us) teisės aktų reikalavimus atitinkantį (-ius) sprendimą (-us).

Patikslintame skunde pareiškėjas nurodo, jog buvo teiktas prašymas vertinti slaugos poreikį (pastaba, individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikį), tačiau sprendimas dėl šios prašymo dalies nebuvo priimtas, poreikis nebuvo vertinamas, nors pareiškėjo sveikatos būklė atitinka I lygį, kuris nustatomas žmogui, kuriam dėl ilgalaikio ir negrįžtamo organizmo funkcijų sutrikimo išsivysto negalia, dėl kurios jis yra visiškai nesavarankiškas, negeba orientuotis ar judėti, jam reikalinga nuolatinė kito asmens pagalba ar slauga.

Nurodo, jog nesutinka su tuo, kad vadovaujantis Dalyvumo lygio aprašo (pastaba, Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. kovo 21 d. įsakymu Nr. A1-78/V-179, toliau – ir Kriterijų ir tvarkos aprašas), 27.6 papunkčiu, buvo nustatytas 25 procentų dalyvumo lygis ir 75 procentų netekto dalyvumo lygis. Pažymi, kad 2023 m. sausio 18 d. sprendimu pareiškėjui jau buvo nustatytas 25 procentų darbingumo (pastaba, nuo 2024 m. sausio 1 d. – dalyvumo) lygis, liga pagal kodą *(duomenys neskelbtini)* (*(duomenys neskelbtini)*) per du metus progresavo, sveikatos būklė *(duomenys neskelbtini)*, būklę patvirtina šeimos gydytojo išvada.

Taip pat nurodo, kad nesutinka su Sprendimu Nr. 2 asmens su negalia automobilio statymo kortelės galiojimo data, nes 25 procentų dalyvumo lygis nustatytas nuo 2025 m. sausio 9 d., o

25 procentų darbingumo (pastaba, sąvoka vartota iki 2024 m. sausio 1 d.) lygis buvo nustatytas jau nuo 2023 m. sausio 3 d. iki 2025 m. sausio 8 d. Nurodo, kad 2016 m. balandžio 4 d. specialiųjų poreikių nustatymo pažymos Nr. *(duomenys neskelbtini)* 1.9.1 punktu buvo nustatytas specialusis nuolatinės slaugos poreikis ir tai suteikė teisę į automobilio techninio pritaikymo kompensaciją 2017 m. ir 2022 m. Pažymi, kad sveikatos būklė atitinka kriterijų „ir kuriam, sukakus pilnametystę (nuo 18 metų sukakties dienos), nepertraukiamai nustatyta visiška negalia ir (ar) specialusis nuolatinės slaugos poreikis, ir (ar) pirmo arba antro lygio individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikis“ (pastaba, Lietuvos Respublikos tikslinių kompensacijų įstatymo 11 straipsnio 3 dalis).

Atsakovė Komisijai pateikė atsiliepimą, kuriuo prašo pareiškėjo patikslintą skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Atsakovė atsiliepimu prašo užtikrinti visų prie bylos pridėtų dokumentų neviešinimą ir leisti susipažinti tik proceso šalims ar jų teisėtiems atstovams.

Atsiliepime nurodo, kad pareiškėjo dalyvumo lygis buvo vertinamas 2025 m. sausio 8 – 31 d. Agentūros Klaipėdos I teritoriniame skyriuje (toliau – ir Teritorinis skyrius), kuris asmeniui nustatė 30 procentų dalyvumo lygį neterminuotai nuo 2025 m. sausio 9 d., asmens su negalia automobilio statymo kortelės (toliau – ir Kortelė) neišdavė. Nurodo, kad nesutikdamas su Agentūros Teritorinio skyriaus priimtu sprendimu, pareiškėjas kreipėsi į Agentūros direktorių dėl pakartotinio dalyvumo lygio vertinimo. Paaiškina, kad Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymu (toliau – ir Įstatymas), veikdamas pagal jo kompetenciją ir įgaliojimus suteikiančius teisės aktus, išsamiai išnagrinėjęs asmens dalyvumo lygio nustatymo byloje esančius medicininius dokumentus, 2025 m. kovo 26 d. sprendimu Nr. 1 pakeitė Agentūros Teritorinio skyriaus 2025 m. sausio 31 d. sprendimą Nr. *(duomenys neskelbtini)* „Dėl dalyvumo lygio“ ir pareiškėjui nustatė 25 procentų dalyvumo lygį neterminuotai nuo 2025 m. sausio 9 d. Taip pat 2025 m. kovo 26 d. sprendimu Nr. 2 pareiškėjui išdavė asmens su negalia automobilio statymo kortelę. Pažymi, kad patikslintame skunde išdėstyta tik pareiškėjo subjektyvi nuomonė, nauji įrodymai nepateikti. Atsiliepimu teikia žemiau išdėstytus argumentus, kuriais grindžia, atsakovės nuomone, objektyviai ir pagrįstai priimtus Sprendimą Nr. 1 ir Sprendimą Nr. 2.

Paaiškina, kad dalyvumo lygis buvo vertinamas vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašu, jo priedais. Kriterijų ir tvarkos aprašo 17 punkto pagrindu nurodo, kad dalyvumo lygis nustatomas kompleksiskai vertinant bazinį dalyvumą (Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedas) ir individualios pagalbos poreikį, užpildant individualios pagalbos poreikio klausimyną (Kriterijų ir tvarkos aprašo 3 priedas). Nurodo, kad vertinant pareiškėjo bazinį dalyvumo lygį, įvertintos 2025 m. sausio 8 d. uždarnosios akcinės bendrovės (toliau – UAB) „*(duomenys neskelbtini)*“ siuntime į Agentūrą nurodytos diagnozės pagal Tarptautinės statistinės ligų ir sveikatos sutrikimų klasifikacijos dešimtojo pataisyto ir papildyto leidimo „Sisteminis ligų sąrašas“ (Australijos modifikacija, TLK-10-AM, toliau – ir TLK-10-AM) kodus: *(duomenys neskelbtini)*, *(duomenys neskelbtini)*, *(duomenys neskelbtini)*, *(duomenys neskelbtini)*, *(duomenys neskelbtini)*, *(duomenys neskelbtini)*, *(duomenys neskelbtini)*, *(duomenys neskelbtini)*. Atsakovė pažymi, kad Agentūros teritoriniai skyriai ir Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, vertindami dalyvumo lygį, vadovaujasi gydymo įstaigos pateiktu siuntimu, prie jo pridėtais mediciniais dokumentais, pagrindžiančiais asmeniui diagnozuotą sveikatos funkcijos sutrikimą. Taip pat, Kriterijų ir tvarkos aprašo 58 punkto pagrindu, Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, atlikdamas pakartotinį dalyvumo lygio vertinimą, Kriterijų ir tvarkos aprašo 57.1 papunktyje nurodytu atveju (asmeniui nesutikus su Agentūros teritorinio skyriaus priimtu sprendimu, kai Agentūros direktoriaus įgaliotas valstybės tarnautojas priima sprendimą atlikti pakartotinį asmens dalyvumo lygio vertinimą), remiasi tik tais dokumentais ir (ar) informacija, kuri Agentūrai buvo pateikta arba Agentūros turėjo būti surinkta priimant skundžiamą sprendimą.

Atsakovė pažymi, kad sąvokos „sveikatos būklė“ ir „dalyvumo lygis“ yra susijusios, tačiau nėra ir negali būti tapačios, o Agentūra vertina ne sveikatos lygį, o dalyvumo lygį, kuriam esminę įtaką daro ne diagnozuota liga ar asmens patirta trauma, o dėl jų išlikę funkciniai organizmo

sutrikimai, dėl kurių masto yra parenkamas kriterijus, pagal kurį nustatomas didesnis ar mažesnis dalyvumo lygis. Esant tai pačiai diagnozuotai ligai, dalyvumo lygis gali ir didėti, ir mažėti, nes dalyvumo lygis nustatomas įvertinus ne tik medicininius kriterijus, t. y. asmens bazinį dalyvumą, bet ir asmens individualios pagalbos poreikį (amžius, darbo patirties ir darbinių įgūdžių įgijimas ir galėjimas juos panaudoti ir pan.). Dėl šios priežasties, esant pagrindui atlikti pakartotinį dalyvumo lygio vertinimą, dalyvumo lygis yra ne pratęsiamas, remiantis jau turimais byloje mediciniais duomenimis, o vertinamas iš naujo, vadovaujantis naujai pateiktais dokumentais, liudijančias tuo metu esamus asmens sveikatos funkcinius sutrikimus.

Paaškina, kad vertinant bazinį dalyvumą, Agentūra vertina po taikyto gydymo išlikusius asmens organizmo funkcinius sutrikimus, patvirtintus Agentūrai pateiktų ir jos surinktų medicininių duomenų visuma. Agentūra nėra sveikatos priežiūros įstaiga ir teisės aktų nėra įgaliota nustatyti asmens diagnozę (-es), visapusiškai tirti asmens sveikatos būklę, taikyti gydymą ir pan. Diagnozę (-es) nustato ir objektyvius duomenis apie esamą asmens sveikatos būklę kartu su siuntimu į Agentūrą pateikia asmenį gydantis gydytojas. Atsiliepime nurodytų Kriterijų ir tvarkos aprašo 68 ir 69 punktų nuostatų pagrindu pažymi, kad už pateikto siuntimo į Agentūrą teisingumą atsako asmenį gydantis gydytojas, o už konkrečios konsultacijos išvados teisingumą – konsultaciją suteikęs ir išvadą parengęs gydytojas specialistas. Nurodo, kad teisės aktai nesuteikia Agentūrai teisės nustatyti ir (arba) vertinti asmens ligų ar būklių, kurios nėra nurodytos Agentūros gautuose ir surinktuose dokumentuose, taip pat revizuoti gydančių gydytojų parengtų medicininių dokumentų ar pasisakyti dėl jų pagrįstumo.

Atsiliepime nurodo, kad vertinant pareiškėjo bazinį dalyvumo lygį 2025 m. periodu, dėl pagrindinės diagnozės pagal TLK-10-AM kodą (*duomenys neskelbtini*), ir susijusių gretutinių diagnozių pagal TLK-10-AM kodus (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*), skirtingai nei Agentūros Teritoriniame skyriuje, buvo taikytas Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo XVI skyriaus 57.4 papunktis (nustatytas 3 balų bazinis dalyvumas). Kriterijus buvo taikytas dėl tos priežasties, kad asmeniui nuo vaikystės diagnozuota (*duomenys neskelbtini*), ligai progresuojant (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*); sveikatos būklė patvirtinta 2024 m. gruodžio 16 d. fizinės medicinos ir reabilitacijos gydytojo, 2024 m. gruodžio 23 d. neurologo konsultacijų ir siuntimo į Agentūrą duomenimis. Dėl minėto funkcinio sutrikimo nustatyta didžiausia galima bazinio dalyvumo lygio vertė. Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 24 punktu (24.2 – 24.4 papunkčiais) nurodo, kad pagrindinės diagnozės balą (3) padauginus iš pagrindinės diagnozės (organizmo funkcinio sutrikimo) koeficiento (39), gautas pagrindinės diagnozės balų rezultatas 117 (39 x 3). Kadangi gretutinių diagnozių balų rezultatų nenustatyta, gauta bazinio dalyvumo skaičiaus reikšmė – 117.

Atsakovė atsiliepime paaškina, kad individualios pagalbos poreikio klausimynu įvertinamas asmens individualios pagalbos poreikis įvairiose asmens gyvenimo srityse ir aplinkos veiksnių įtaka asmens savarankiškumui, nustatomas individualios pagalbos poreikio mastas balais. Pažymi, kad pagal Kriterijų ir tvarkos aprašo 3 priedą, klausimai, susiję su kasdiene asmens veikla, vertinami balais nuo 0 iki 4. Nurodo Kriterijų ir tvarkos aprašo 25 punkto nuostatas ir paaškina, kad Agentūros Teritorinio skyriaus 2025 m. sausio 13 d. užpildyto individualios pagalbos poreikio klausimyno (toliau – Klausimynas) balų suma – 112 balų. Bazinio dalyvumo skaičiaus reikšmę (117) sudėjus su Klausimyno balais (112), nustatytas galutinis dalyvumo lygis balais (229), kuris patenka į intervalą 206–230 balų (Kriterijų ir tvarkos aprašo 27.6 papunktis), nustatytas 25 procentų dalyvumo lygis. Pažymi, kad atliekant pakartotinį pareiškėjo dalyvumo lygio vertinimą Agentūros Sprendimų kontrolės skyriuje individualios pagalbos poreikio klausimynas pakartotinai pildytas nebuvo, kadangi įvertinus mediciniais dokumentais patvirtintus asmens funkcinius sutrikimus, nekilo abejonių dėl Agentūros Teritorinio skyriaus užpildyto Klausimyno, asmuo Klausimyno neskundė.

Atsiliepime Kriterijų ir tvarkos aprašo 8 punkto nuostatų pagrindu nurodo, kad Agentūra, vertindama asmens dalyvumo lygį, vadovaujasi gydymo įstaigos pateiktu siuntimu, prie jo pridėtais mediciniais dokumentais, pagrindžiančiais asmeniui diagnozuotą sveikatos funkcijos sutrikimą.

Dėl pakartotinio pareiškėjo slaugos poreikio nevertinimo pažymi, kad 2016 m. balandžio 6 d. Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Šiaulių II teritorinis skyrius (įstaigos pavadinimas iki 2023 m. gruodžio 31 d.), bendro pirminio specialiųjų poreikių vertinimo akto Nr. *(duomenys neskelbtini)* pagrindu, pareiškėjui nustatė specialiųjų nuolatinės slaugos poreikį neterminuotai nuo 2016 m. balandžio 4 d. Pažymi, kad šis specialusis nuolatinės slaugos poreikis yra sunkiausios formos specialusis poreikis, sunkesnės formos teisės aktai nenumato. Paaiškina, kad po 2016 m. balandžio 4 d. daug kartų keitėsi specialiųjų poreikių nustatymo teisinis reglamentavimas, todėl Agentūros Teritorinis skyrius, nenorėdamas galimai pabloginti pareiškėjo socialinės padėties, nusprendė nevertinti individualios pagalbos teikimo kompensacijos poreikio, todėl liko galioti *(duomenys neskelbtini)* nuolatinės slaugos poreikis.

Dėl asmens su negalia automobilio statymo kortelės išdavimo atsakovė Įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2 punkto bei Asmens su negalia automobilio statymo kortelės išdavimo tvarkos aprašo, patvirtinto Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (įstaigos pavadinimas iki 2023 m. gruodžio 31 d.) direktoriaus 2023 m. gruodžio 20 d. įsakymu Nr. V-74 (toliau – ir Kortelės išdavimo tvarkos aprašas), nuostatų pagrindu nurodo, kad pareiškėjui buvo išduota Kortelė, nes Agentūros Sprendimų kontrolės skyriui pakeitus Agentūros Teritorinio skyriaus 2025 m. sausio 31 d. priimtą sprendimą Nr. *(duomenys neskelbtini)* „Dėl dalyvumo lygio“ ir pareiškėjui nustačius 25 procentų dalyvumo lygį, jis (pareiškėjas) atitiko Įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2 punkto 3 papunktyje nurodytų asmenų, kuriems suteikta tokia teisė, kategoriją.

Dėl nenustatyto lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijų poreikio, atsakovė nurodo, kad pareiškėjas 2025 m. sausio 8 d. pateiktame Agentūrai prašyme nustatyti negalią pažymėjo, jog nepageidauja, kad būtų vertinamas lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijų poreikis, todėl šis poreikis vertinamas nebuvo. Pažymi, kad tai neužketa kelio pareiškėjui bet kada pateikti Agentūrai naują prašymą dėl lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijų poreikio vertinimo ir tam nereikia jokio Komisijos įpareigojimo.

Atsiliepime nurodytos Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikos pagrindu atkreipia dėmesį, jog dalyvumo lygio vertinimo teisė suteikta Agentūrai, kuri dalyvumo lygį vertina teisės aktų nustatyta tvarka. Nurodo, kad Agentūros specialistai vadovavosi dalyvumo lygio nustatymą reglamentuojančiais teisės aktais, laikėsi juose nustatytos vertinimo tvarkos, veikė pagal savo kompetenciją ir objektyviai įvertino asmens sveikatos būklę patvirtinančius medicininius dokumentus, tinkamai taikė minėtų teisės aktų nuostatas. Pažymi, kad pavestas funkcijas vykdančio vertintojo nesivadovavimas teisės aktuose griežtai apibrėžtomis procedūromis ir kliovimasis subjektyviais reikalavimais ir motyvais arba nuomone yra nesuderinamas su teisinės valstybės principais. Pažymi, kad individualių administracinių aktų teisėtumo byloje pareiškėjas savo reikalavime turi aiškiai nurodyti konkrečius teisės akto straipsnius (jų dalis) ar punktus, kurie, priimant ginčijamą sprendimą, buvo pažeisti ar netinkamai taikyti. Skunde turi būti nurodomi aiškūs ir nuoseklūs teisiniai motyvai, pagrindžiantys pareiškėjo abejonę dėl kiekvieno konkrečiai nurodyto ginčijamo teisės akto (jo dalies) straipsnio (jo dalies) ar punkto, kurio atitiktimi konkrečiai nurodytoms teisinio reguliavimo nuostatoms ar teisės principams pareiškėjas abejoja. Nurodo, kad pareiškėjas savo reikalavimą grindžia išimtinai subjektyviu teisės aktų ir medicininių dokumentų vertinimu, argumentuodamas tuo, kad jam netinkamai nustatytas dalyvumo lygis, nesiremia teisės normų nuostatomis, nepateikia jokių įrodymų, pagrindžiančių šio reikalavimo teisėtumą ir pagrįstumą, todėl pareiškėjo argumentai, kad jam netinkamai buvo nustatytas dalyvumo lygis nelaikytinas teisiškai reikšmingu ir skundas atmestinas.

Pažymi, kad pasikeitus asmens sveikatos būklei, asmuo turi teisę kreiptis į gydantį gydytoją dėl naujo siuntimo į Agentūrą ir medicininių dokumentų parengimo, kurie turėtų būti pateikti Agentūros teritoriniam skyriui dėl pakartotinio dalyvumo lygio vertinimo.

neskelbtini), asmeniui nuo vaikystės diagnozuota (*duomenys neskelbtini*), ligai progresuojant (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*); sveikatos būklė patvirtinta 2024 m. gruodžio 16 d. fizinės medicinos ir reabilitacijos, 2024 m. gruodžio 23 d. neurologo konsultacijų, siuntimo į Agentūrą duomenimis. Pažymėjo, kad Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius pakeičia Teritorinio skyriaus priimtą sprendimą dėl dalyvumo lygio, nes dėl pagrindinės diagnozės taiko didesnę bazinio dalyvumo lygio vertę turintį papunktį. Nurodė, kad pagrindinės diagnozės reikšmė (balais) – 3, dauginama iš koeficiento 39, pagrindinės diagnozės balų rezultatas – 117 balai (-ų) (Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.2 papunktis).

Sprendime Nr. 1 nurodė, jog vertinant bazinį dalyvumą, vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.1.2 papunkčiu, nevertintos diagnozės: (*duomenys neskelbtini*), ((*duomenys neskelbtini*), patvirtinta 2024-12-20 oftalmologo konsultacija), nevertinama, nes nesukelia funkcijos sutrikimo, atitinkančio vertinimo kriterijų reikalavimus); (*duomenys neskelbtini*), (skiriamas gydymas (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*)); nevertinama, nes nesukelia funkcijos sutrikimo, atitinkančio vertinimo kriterijų reikalavimus); (*duomenys neskelbtini*) (nevertinama, nes pateiktuose dokumentuose nėra duomenų atitinkančių kvėpavimo sistemos ligų vertinimo kriterijų reikalavimus). Taip pat nurodė, jog Klausimyno balų suma yra 112 balų. Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 25 punktu, bendras dalyvumo lygis – 229 balai. Dalyvumo lygio terminas nustatytas nuo 2025 m. sausio 9 d. neterminuotai.

Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, Sprendimu Nr. 1 nustatęs pareiškėjui 25 procentų dalyvumo lygį, taip pat priėmė Sprendimą Nr. 2, kuriuo nusprendė pakeisti Agentūros Teritorinio skyriaus 2025 m. vasario 1 d. sprendimą Nr. (*duomenys neskelbtini*) ir išduoti pareiškėjui Kortelę. Nustatė, kad pareiškėjas atitinka asmens su negalia automobilio statymo kortelės išdavimo kriterijų, nurodytą Įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 3 punkte, nes pareiškėjui 2025 m. kovo 26 sprendimu Nr. (*duomenys neskelbtini*) neterminuotai nuo 2025 m. sausio 9 d. nustatytas 25 procentų dalyvumo lygis. Sprendime Nr. (*duomenys neskelbtini*) nurodė, kad vadovaujantis Įstatymo 22 straipsnio 2 dalies 3 punktu, Kortelė galioja neterminuotai nuo 2025 m. kovo 26 d.

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas (toliau – ir VAĮ), Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymas, Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. kovo 21 d. įsakymu Nr. A1-78/V-179 (2023 m. spalio 3 d. įsakymo Nr. A1-640/V-1048 redakcija), Individualios pagalbos teikimo, lengvojo automobilio ir jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijų poreikių nustatymo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2018 m. gruodžio 27 d. įsakymu Nr. 1-765/V-1530 (2023 m. spalio 3 d. įsakymo Nr. A1-639/V-1047 redakcija, toliau – ir Poreikių nustatymo aprašas), Asmens su negalia automobilio statymo kortelės išdavimo tvarkos aprašas, patvirtintas Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktoriaus 2023 m. gruodžio 20 d. įsakymu Nr. V-74, ir kiti teisės aktai.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas yra nurodęs, jog administraciniai teismai (šiuo atveju, Komisija) turi ribotą kompetenciją sprendžiant specialių mokslo žinių reikalaujančius medicinos srities klausimus ir teismas (Komisija) nėra kompetentingas spręsti, ar medicininių kriterijų vertinimą Agentūra atliko pagal realią pareiškėjo sveikatos būklę. Teisėjų kolegija yra pažymėjusi, kad teismas (Komisija) yra kompetentingas patikrinti, ar nebuvo pažeistos teisės aktų nuostatos, priimant ginčijamą sprendimą, ar buvo laikytasi procedūrinių taisyklių, ar atsakovas veikė savo kompetencijos ribose (pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2019 m. lapkričio 6 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1252-822/2019). Taigi, nagrinėjant šį ginčą, atsižvelgiant į pareiškėjo patikslintame skunde nurodytų pažeidimų apimtį, Komisija tik vertins ar pareiškėjui dalyvumo lygis buvo nustatomas, asmens su negalia automobilio statymo kortelė išduota, sprendimas dėl individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikio nepriimtas laikantis teisės aktų reikalavimų.

Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir jos struktūriniai padaliniai pagal kompetenciją dalyvauja formuojant ir

įgyvendinant neįgaliųjų socialinės integracijos politiką (Įstatymo 15 straipsnio 1 dalis). Šioje srityje jiems suteikta teisė ir pareiga VAI nustatyta tvarka ir terminais priimti sprendimus, be kita ko, dėl asmens su negalia dalyvumo lygio, jo priežasties, atsiradimo laiko, termino, netekto dalyvumo procentų (100 procentų dalyvumo lygio ir asmeniui nustatyto dalyvumo lygio procentų skirtumo), darbo pobūdžio ir sąlygų, individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikio, termino; automobilio statymo kortelės poreikio, termino (Įstatymo 15 straipsnio 1 dalies 6 punktas).

Atsakovei, kaip viešojo administravimo subjektui, taipogi taikytinos ir VAI normos, kurios, be kita ko, garantuoja asmens teisę į įstatymais pagrįstą ir objektyvų asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimą (VAI 1 straipsnis). Pažymėtina, jog kiekviena valdžios institucija yra saistoma bendrųjų teisės principų bei gero administravimo, atsakingo valdymo principų. Viešojo administravimo subjektai savo veikloje turi vadovautis įstatymo viršenybės, išsamumo, įpareigojančio į prašymą ar skundą atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodant visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį, objektyvumo bei kitais principais (VAI 3 straipsnis). VAI 10 straipsnio 5 dalis numato, jog administracinis sprendimas turi būti motyvuotas bei pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis ar kitomis administraciniam sprendimui įtakos turėjusiomis aplinkybėmis (5 ir 6 papunkčiai). Šios normos sietinos su viešojo administravimo subjekto veiklai keliamu įstatymo viršenybės principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektų veikla atitiktų VAI išdėstytus teisinius pagrindus, o administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais (VAI 3 straipsnio 1 dalies 4 punktas).

Dėl dalyvumo lygio

Vadovaujantis Įstatymo 2 straipsnio 8 dalimi, 19 straipsnio 3 dalimi, dalyvumo lygis (atsižvelgiant į pilnamečio asmens negalią ir aplinkos veiksnius kompleksiskai įvertintos ir nustatytos asmens galimybės ir pajėgumas visapusiškai ir veiksmingai dalyvauti visuomenės gyvenime) nustatomas kompleksiskai įvertinus aplinkos veiksnių įtaką asmens savarankiškumui, galimybes veiksmingai dalyvauti visuomenės gyvenime bei asmens organizmo funkcijų sutrikimus po to, kai yra panaudotos visos galimos medicininės priemonės ir atsižvelgiant į individualiojo pagalbos poreikio mastą. Dalyvumas įvertinamas procentais, jo lygis nustatomas 5 procentinių punktų intervalais (Įstatymo 19 straipsnio 4 dalis). Dalyvumo lygio nustatymo kriterijai ir tvarka nustatyti Kriterijų ir tvarkos apraše (Įstatymo 19 straipsnio 7 dalis, Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 punktas).

Kriterijų ir tvarkos aprašo 17 punktas nustato, jog dalyvumo lygis nustatomas kompleksiskai vertinant bazinį dalyvumą ir individualios pagalbos poreikį, išskyrus atvejus, nurodytus šio aprašo IV skyriuje; nustatant dalyvumo lygį, pildomas Agentūros direktoriaus patvirtintos formos Dalyvumo lygio vertinimo aktas.

Agentūra asmens bazinį dalyvumą įvertina Kriterijų ir tvarkos aprašo 24 punkte nustatyta tvarka. Vertindama bazinį dalyvumą, taiko pagrindinės diagnozės (sunkiausio organizmo funkcinio sutrikimo) ir gretutinių diagnozių (organizmo funkcinio sutrikimų) koeficientus; pagrindinės diagnozės balų rezultatą gauna pagrindinės diagnozės kriterijui priskirtą balą daugindama iš pagrindinės diagnozės (organizmo funkcinio sutrikimo) koeficiento; gretutinės (-ių) diagnozės (-ių) (organizmo funkcinio sutrikimo (-ų)) balų rezultatą gauna gretutinės diagnozės (organizmo funkcinio sutrikimo) balą daugindama iš gretutinės diagnozės (organizmo funkcinio sutrikimo) koeficiento, gauto bazinio dalyvumo balų skaičiaus reikšmę apvalina iki sveikojo skaitmens (Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.1–24.4 papunkčiai).

Agentūros teritorinis skyrius, nustatydamas dalyvumo lygį, užpildo Individualios pagalbos poreikio klausimyną, kuriame įvertinamas asmens individualios pagalbos poreikis įvairiose asmens gyvenimo srityse bei aplinkos veiksnių įtaka asmens savarankiškumui ir nustatomas individualios pagalbos poreikio mastas balais (išskyrus senatvės pensijos amžių sukakusiems asmenims, neturintiems nedarbingumo pažymėjimo, Kriterijų ir tvarkos aprašo 18.2 papunktis). Pažymėtina, jog minėto aprašo 22 punkte numatytais atvejais minėtas klausimynas nepildomas, t. y., kai dėl asmens, gyvenančio užsienyje, dalyvumo lygio nustatymo kreipiasi VSDFV ar jos teritorinis skyrius ar kita pensiją ar išmoką mokanti institucija, išskyrus atvejus kai asmuo ar atstovas pateikia prašymą (nurodomas

asmens, kurio dalyvumo lygis vertinamas, vardas, pavardė ir gimimo data), kad Klausimynas būtų pildomas, tokiu atveju Klausimynas pildomas asmens ar atstovo prašyme nurodytu būdu (atvykus į Agentūrą arba elektroninių ryšių priemonėmis); kai asmuo atitinka Kriterijų ir tvarkos aprašo 4 priede nurodytus kriterijus; kai nustatant dalyvumo lygį dėl priežasčių, nurodytų Kriterijų ir tvarkos aprašo 37.3, 37.4 ir 37.13 papunkčiuose; kai bazinis dalyvumas įvertintas 0 balų arba vertinant bazinį dalyvumą taikytas kriterijaus (-ų) papunktis (-iai) – „nepatikslinta (netaikytina)“; taip pat atlikus pakartotinį asmens dalyvumo lygio vertinimą ir įvertinus mediciniais dokumentais patvirtintus asmens funkcinis sutrikimus, nekyla abejonių dėl Agentūros teritorinio skyriaus ar savivaldybės administracijos paskirto asmens nuolatinės gyvenamosios vietos savivaldybės seniūnijos darbuotojo ar socialinių paslaugų įstaigos socialinio darbuotojo užpildyto klausimyno, tokiu atveju, taikomi paskutinio dalyvumo lygio vertinimo metu užpildytame klausimyne nurodyti balai.

Agentūra dalyvumo lygį balais apskaičiuoja sudėdama bazinio dalyvumo (medicininės dalies) balus ir užpildyto individualios pagalbos poreikio klausimyno balus, o dalyvumo lygį (procentais) nustato galutinį dalyvumo lygio balą priskirdama nurodytam skaičių intervalui (Kriterijų ir tvarkos aprašo 25, 27 punktai). Asmeniui nesutikus su Agentūros teritorinio skyriaus priimtu sprendimu, Agentūros direktoriaus įgaliotas valstybės tarnautojas priima sprendimą atlikti pakartotinį asmens dalyvumo lygio vertinimą, kuris atliekamas Kriterijų ir tvarkos aprašo III skyriuje nustatyta tvarka (Kriterijų ir tvarkos aprašo 57.1 papunktis). Tai reiškia, jog pakartotinį dalyvumo lygio vertinimą Agentūros direktoriaus įgaliotas valstybės tarnautojas atlieka kompleksiskai vertinant bazinį dalyvumą ir individualios pagalbos poreikį, išskyrus atvejus, nurodytus Kriterijų ir tvarkos aprašo IV skyriuje bei 22 punkte. Pakartotinis dalyvumo lygio vertinimas Kriterijų ir tvarkos aprašo 57.1 papunktyje nurodytu atveju atliekamas remiantis tik tais dokumentais ir (ar) informacija, kuri Agentūrai buvo pateikta arba Agentūros turėjo būti surinkta priimant skundžiamą sprendimą (Kriterijų ir tvarkos aprašo 58 punktas).

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas taip pat yra nurodęs, kad atsakovė, pakartotinai nagrinėdama klausimą, priskirtą jos kompetencijai, nors ir pagal asmens skundą, privalo ne tik tikrinti teritorinio skyriaus sprendimo pagrįstumą, bet kartu ir spręsti klausimą dėl pakartotinio darbingumo (nuo 2024 m. vartojama sąvoka „dalyvumo“) lygio vertinimo, kaip yra išakmiai nustatyta jos veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose. Tvarkos aprašas (šiuo atveju Kriterijų ir tvarkos aprašas) nustato atsakovės kompetenciją pagal asmens skundą atlikti pakartotinį darbingumo (dalyvumo) lygio vertinimą bei įtvirtina konkrečias jos funkcijas. Taigi Tarnyba (Agentūra) ne tik tikrina teritorinio skyriaus sprendimo pagrįstumą, bet kartu ir pakartotinai nagrinėja šios institucijos kompetencijai priskirtą klausimą – dėl pakartotinio darbingumo (dalyvumo) lygio vertinimo (pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2018 m. gegužės 17 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-778-525/2017).

Nagrinėjamu atveju, ginčo esmę sudaro Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus atliktas pakartotinis pareiškėjo dalyvumo lygio vertinimas. Komisija, atlikdama skundžiamo Sprendimo Nr. 1 teisėtumo patikrą, vadovaudamasi aukščiau išdėstytomis teisės normomis bei Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktika, turi pareigą įvertinti ne tik materialųjį, tačiau ir procedūrinį Sprendimo Nr. 1 priėmimo pagrindą. Pagal bendrą teisėtumo principą Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus Sprendimas Nr. 1 gali būti laikomas teisėtas tik nustačius, jog jis priimtas įgyvendinus pagrindines procedūras, ypač taisykles, turėjusias užtikrinti objektyvų visų aplinkybių įvertinimą ir Sprendimo Nr. 1 pagrįstumą.

Minėta, jog Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, Skundo pagrindu atlikęs pakartotinį pareiškėjo dalyvumo lygio vertinimą, priėmė Sprendimą Nr. 1, kuriuo pareiškėjui, vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 27.6 papunkčiu, nustatė 25 procentų dalyvumo lygį. Pareiškėjas patikslintu skundu su šiuo sprendimu nesutinka ir teigia, kad pareiškėjui 25 procentų darbingumo lygis buvo nustatytas 2023 m. sausio 18 d., o per du metus sveikata (*duomenys neskelbtini*). Iš Skundo atsakovei turinio akivaizdu, jog pareiškėjas nesutiko su dalyvumo lygio vertinimu, prašė informuoti, jei atitinkamam sprendimui priimti reikalingi papildomi duomenys.

Į bylą pateikti duomenys patvirtina, jog pareiškėjui diagnozuotos ligos pagal TLK-10-AM kodus: pagrindinė diagnozė: (*duomenys neskelbtini*), susijusios diagnozės: (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*),

(*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*). Vertinant pareiškėjo bazinį dalyvumą dėl pagrindinės diagnozės (*duomenys neskelbtini*) (kartu su diagnozėmis (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*)) taikytas Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo XVI skyriaus 57.4 papunktis. Vadovaujantis minėto papunkčio aprašymu, šis kriterijus taikomas, kai asmens sveikatos būklės (iki vienu metų po atliktos operacijos) negali būti įvertintos pagal I–XV skyriuose nurodytus kriterijus, bazinis dalyvumas vertinamas pagal šio skyriaus bendruosius funkcinis sutrikimus: dėl ligos ir (ar) jos gydymo pasekmių išliko ≥ 3 ryškiai išreikšti ar ≥ 5 vidutiniškai išreikšti liekamieji reiškiniai (nuolatinis lėtinis skausmas, CNS, psichikos, kardiovaskuliniai, virškinimo, kvėpavimo, hematologiniai, dubens organų funkcijų, infekciniai, judėjimo ir atamos ir kt. sutrikimai), nuolat gydoma vaistais. Darytina išvada, jog Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo XVI skyriaus 57.4 papunktis gali būti taikomas tik vienu atveju, t. y. vertinant asmens sveikatos būklę vienu metų po atliktos operacijos laikotarpiu. Komisija, įvertinusi byloje surinktus duomenis, teisinį santykį reglamentuojančias teisės normas, sprendžia, kad atsakovė nepagrįstai vertindama pareiškėjo bazinį dalyvumą taikė Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo XVI skyriaus 57.4 papunktį, nes byloje nėra duomenų, patvirtinančių, jog pareiškėjui ne anksčiau nei per vienerius metus buvo atlikta operacija, nulėmusi dėl ligos ir (ar) jos gydymo pasekmių išlikusius ≥ 3 ryškiai išreikštus ar ≥ 5 vidutiniškai išreikštus liekamuosius reiškinis.

Pažymėtina, jog skundžiamu Sprendimu Nr. 1, vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.1.2 papunkčiu, nevertintos diagnozuotos ligos pagal TLK-10-AM kodus: (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*). Minėtas papunktis taikomas, kai vertinant bazinį dalyvumą, nustatoma, kad asmens organizmo funkcijos sutrikusios dėl dviejų ar daugiau ligų ar traumų, ir tokiu atveju, vertinamos ne daugiau kaip penkios reikšmingiausios gretutinės diagnozės (organizmo funkciniai sutrikimai). Tačiau pažymėtina, jog Sprendime Nr. 1 nėra nurodyta nei vienos vertintos (taikytos) gretutinės diagnozės, todėl kyla pagrįsta abejonė dėl Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.1.2 papunkčio taikymo vertinant pareiškėjo bazinį dalyvumą ir netaikant gretutinių diagnozių (organizmo funkcinis sutrikimų) koeficientų.

Atkreiptinas dėmesys, jog Sprendime Nr. 1 prie diagnozuotos ligos pagal TLK-10-AM kodą (*duomenys neskelbtini*) liga, nurodyta, jog ji nevertinama, nes pateiktuose dokumentuose nėra duomenų atitinkančių kvėpavimo sistemos ligų vertinimo kriterijų reikalavimus. Minėta, jog pareiškėjo atstovė Skunde buvo išdėsčiusi prašymą nurodyti, kokių dokumentų (jų tarpe ir (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*)) išvadų) trūksta, kad galėtų juos pateikti, esant būtinybei, išversti ir iš prancūzų kalbos. Taip pat ir Kriterijų ir tvarkos aprašo 18.5 papunktis suteikia teisę kreiptis į asmens sveikatos priežiūros įstaigą, kitas įstaigas ar institucijas dėl papildomų dokumentų (informacijos), reikalingų asmens dalyvumo lygiui nustatyti, pateikimo. Sprendžiama, jog nagrinėjamu atveju, atsakovė turėjo visas galimybes pašalinti jai kilusias abejones ir užtikrinti, kad diagnozuota liga pagal TLK-10-AM kodą (*duomenys neskelbtini*) būtų pagrįsta kvėpavimo sistemos ligų vertinimo kriterijų reikalavimus atitinkančiais duomenimis. Nagrinėjamu atveju, tokia teise atsakovė nepasinaudojo ir galimai nepagrįstai nevertino diagnozuotos ligos pagal TLK-10-AM kodą (*duomenys neskelbtini*) sukeltus funkcinis sutrikimus.

Kaip minėta, dalyvumo lygis nustatomas kompleksiskai vertinant bazinį dalyvumą ir individualios pagalbos poreikį (Kriterijų ir tvarkos aprašo 17 punktą). Nagrinėjamoje byloje nustatyta, jog Klausimynas pildytas tik Agentūros Teritoriniame skyriuje ir šio Klausimyno balai buvo taikyti nustatant pareiškėjui dalyvumo lygį. Atsiliepime atsakovė nurodo, jog vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 22 papunkčiu, atliekant pakartotinį pareiškėjo dalyvumo lygio vertinimą Agentūros Sprendimų kontrolės skyriuje individualios pagalbos poreikio klausimynas pakartotinai pildytas nebuvo, kadangi įvertinus mediciniais dokumentais patvirtintus asmens funkcinis sutrikimus, nekilo abejonų dėl Agentūros Teritorinio skyriaus užpildyto Klausimyno, asmuo Klausimyno neskundė.

Komisija, atsižvelgdama į byloje nustatytas aplinkybes vertinant pareiškėjo bazinį dalyvumą (Sprendimų kontrolės skyrius nustatė, jog Teritorinis skyrius netinkamai įvertino medicininius dokumentus), sprendžia, jog objektyvaus ir pagrįsto sprendimo dėl dalyvumo lygio priėmimui buvo

būtinai pakartotinis individualios pagalbos poreikio vertinimas. Bylos duomenimis, vertinant pareiškėjo individualios pagalbos poreikį skirtingose veiklos srityse, informaciją suteikė ne pats pareiškėjas, o jo atstovė (Agentūros Teritorinio skyriaus 2025 m. sausio 31 d. dalyvumo lygio vertinimo akto Nr. *(duomenys neskelbtini)* 23 punktas). Klausimyne fiksuotos aplinkybės, jog pareiškėjui, be kita ko, nenustatytas pagalbos poreikis ir nereikalinga pagalba šiose srityse: orientuojantis laike (1.3 punktas), suvokiant kasdienes problemas ir jų sprendimo būdus (1.4 punktas), suvokiant informaciją kitais jutimo organais (1.9 punktas), bendraujant (pokalbio ir santykių palaikymas) su artimaisiais ir draugais (4.2 punktas), suvokti ir laikytis socialiai priimtino elgesio normų (4.3 punktas); pareiškėjui reikalinga nedidelė pagalba susikaupti (1.1 punktas), atsiminti (1.2 punktas), įsisavinti ir taikyti naujus dalykus (1.6 punktas), suvokti regimą ir girdimą informaciją (1.7 ir 1.8 punktai), kalbėti (1.13 punktas), bendrauti (pokalbio užmezgimas ir palaikymas) su nepažįstamais žmonėmis (4.1 punktas), naudotis telefonu / kompiuterine technika (4.9 punktas). O taip pat, Klausimyno duomenimis, pareiškėjas yra *(duomenys neskelbtini)*, kuris *(duomenys neskelbtini)*. Komisija, vertindama Klausimyne pateiktą informaciją apie pareiškėjo gebėjimą bendrauti, kalbėti, suvokti kasdienes problemas ir jų sprendimo būdus, regimos ir girdimos informacijos suvokimą, daro išvadą, kad pareiškėjas gebėtų suvokti Klausimyne pateikiamus teiginius, susijusius su jo kasdiene veikla ir juos įsivertinti. Todėl tikslinga, siekiant objektyvaus vertinimo, kad ne tik pareiškėjo atstovė, bet ir jis pats pateiktų atsakymus apie savo kasdienę veiklą.

Taipogi atkreiptinas dėmesys, jog ne visi Klausimyne nurodyti duomenys atitinka Skunde išdėstytas aplinkybes, t. y. Klausimyne nurodyta, kad pareiškėjui nustatytas nedidelis pagalbos poreikis ir asmuo turi nedidelių sunkumų *(duomenys neskelbtini)* (Klausimyno 1.10 punktas), tačiau Skunde Agentūrai teigiama, kad pareiškėjas „*(duomenys neskelbtini)*“; Klausimyne nurodyta, kad pareiškėjui nustatytas vidutinis pagalbos poreikis valgant, tačiau Skunde nurodyta, jog valgant *(duomenys neskelbtini)*; Klausimyne nurodyta, kad pareiškėjui nustatytas vidutinis pagalbos poreikis *(duomenys neskelbtini)*, tačiau Skunde nurodyta, jog pareiškėjas *(duomenys neskelbtini)*, *(duomenys neskelbtini)* ir kita. Komisija vertina, kad Klausimyne pateikta informacija yra netiksli, kelianti abejonių dėl atitikties medicininiais dokumentais patvirtintiems asmens funkciniais sutrikimams. Darytina išvada, jog Agentūros Sprendimo kontrolės skyrius pakartotinio pareiškėjo dalyvumo lygio vertinimo metu, pakartotinai pildydamas individualios pagalbos poreikio klausimą, turėjo galimybę visas abejones pašalinti, jog būtų užtikrintas kompleksiškas ir objektyvus dalyvumo lygio nustatymas. Nustačius, jog medicininiai dokumentai Agentūros Teritoriniame skyriuje buvo netinkamai įvertinti, gavus pareiškėjo atstovės Skundą su jame aukščiau nurodytomis aplinkybėmis, Agentūros Sprendimų kontrolės skyriui nebuvo pagrindo konstatuoti, jog Klausimynas užpildytas tinkamai (*duomenys neskelbtini* abejonių), pagal Kriterijų ir tvarkos aprašo 22.5 papunktį.

Išdėstyto pagrindu sprendžiama, jog Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius neužtikrino objektyvios ir faktiniais duomenimis pagrįstos pakartotinio pareiškėjo dalyvumo lygio vertinimo procedūros ir nepagrįstai Teritorinio skyriaus užpildyto Klausimyno balus (112) taikė pareiškėjo dalyvumo lygio nustatymui.

Minėta, jog atsakovė sprendimus dėl asmens su negalia dalyvumo lygio turi priimti VAĮ nustatyta tvarka (ASNTAPI 15 straipsnio 1 dalies 6 punktas), t. y. sprendimus priimti vadovaujantis įstatymo viršenybės, išsamumo, objektyvumo bei kitais principais (VAĮ 3 straipsnis). Atsakovė, kaip viešojo administravimo subjektas, yra saistoma gero administravimo principo imperatyvų. Šio principo keliami pareiga valstybės institucijoms, priimant administracinius sprendimus, dirbti rūpestingai ir veikti taip, kad administracinėje procedūroje būtų laikomasi visų teisės aktų nuostatų. Pagal gero administravimo principą valstybės institucijos turi vykdyti procedūrą nešališkai ir objektyviai, išaiškinti visas klausimui spręsti reikšmingas aplinkybes, išklausti asmenis, kurių atžvilgiu yra priimami administraciniai sprendimai (pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2019 m. rugsėjo 4 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-5184-575/2019), taip pat užtikrinti, kad administracinėje procedūroje būtų laikomasi visų teisės aktų nuostatų (pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2012 m. spalio 4 d. išplėstinės teisėjų kolegijos nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁰²-134/2012, 2013 m. kovo 26 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁷⁵⁶-708/2013, 2014 m. balandžio 22 d. išplėstinės teisėjų kolegijos nutartis administracinėje byloje Nr. A¹⁴³-816/2014 ir kt.).

Atsižvelgiant į išdėstytą, sprendžiama, jog skundžiamas Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus Sprendimas Nr. 1 neatitinka VAI 10 straipsnio 5 dalyje įtvirtintų administraciniams sprendimams keliamų reikalavimų, priimtas pažeidžiant VAI 3 straipsnyje įtvirtintus įstatymo viršenybės, išsamumo bei gero viešojo administravimo principus. Šis administracinis sprendimas, susijęs su asmens teisių ir pareigų įgyvendinimu, priimtas nesilaikant įstatymuose išdėstytų teisinių pagrindų. Nustačius, kad Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus 2025 m. kovo 26 d. sprendimas Nr. 1 priimtas nesilaikant pagrindinių procedūrų, turėjusių užtikrinti objektyvų visų aplinkybių įvertinimą bei sprendimo pagrįstumą, t. y. pakartotinai nepildytas individualios pagalbos poreikio klausimynas, o taip pat nepagrįstai taikytos Kriterijų ir tvarkos aprašo nuostatos, yra pagrindas pareiškėjo patikslinto skundo reikalavimą tenkinti ir Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Sprendimų kontrolės skyriaus 2025 m. kovo 26 d. sprendimą Nr. 1 „Dėl dalyvumo lygio“ panaikinti.

Tenkinus patikslinto skundo reikalavimą dėl Sprendimo Nr. 1 panaikinimo, yra pagrindas tenkinti ir išvestinį reikalavimą dėl įpareigojimo atlikti veiksmus, t. y. įpareigoti atsakovę priimti naują sprendimą dėl pareiškėjo dalyvumo lygio.

Dėl asmens su negalia automobilio statymo kortelės

Pareiškėjas patikslintu skundu nesutinka ir su Sprendimu Nr. 2. Iš esmės ginčą kelia dėl minėtame sprendime nustatytos asmens su negalia automobilio statymo kortelės galiojimo pradžios datos.

Vadovaujantis Įstatymo 22 straipsnio 1 dalimi, asmens su negalia automobilio statymo kortelę turi teisę gauti: 1) asmenys, kuriems nustatytas lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikis; 2) asmenys, kuriems nustatytas sunkaus ar vidutinio neįgalumo lygis; 3) asmenys, kuriems nustatytas iki 25 procentų dalyvumo lygis; 4) asmenys, kuriems nustatytas 30–55 procentų dalyvumo lygis ir kurie turi galiojantį dokumentą, patvirtinantį teisę vairuoti lengvąjį automobilį, ir dėl ligos sukeltos negalios nuolat naudojami techninėmis judėjimo pagalbos priemonėmis: vežimėliu, skirtu asmeniui su negalia, ar vaikščiojimo priemonėmis (lazdele, ramentais, vaikštyne ar kita vaikščiojimui palengvinti skirta priemone). Pagal to paties straipsnio 2 dalį asmens su negalia automobilio statymo kortelė galioja iki nustatyto: lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikio termino pabaigos (1 punktas); sunkaus ar vidutinio neįgalumo lygio termino pabaigos (2 punktas); dalyvumo lygio termino pabaigos (3 punktas). Asmens su negalia automobilio statymo kortelės išdavimo tvarką nustatyta Kortelės išdavimo tvarkos apraše (Įstatymo 22 straipsnio 3 dalis, Kortelės išdavimo tvarkos aprašo 1 punktas).

Prašymą nustatyti kortelės poreikį ir išduoti kortelę asmuo ar atstovas gali pateikti: kartu su prašymu nustatyti neįgalumo lygį / dalyvumo lygį / lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikį (jei nenurodo, kad kortelės poreikio vertinimas nebūtų atliktas) arba atskiru prašymu (Kortelės išdavimo tvarkos aprašo 9 punktas). Nustatant Kortelės poreikį, pildomas Agentūros direktoriaus įsakymu patvirtintos formos vertinimo aktas dėl asmens su negalia automobilio statymo kortelės (Kortelės išdavimo tvarkos aprašo 12 punktas). Priėmus sprendimą dėl neįgalumo lygio, dalyvumo lygio, lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikio, kartu priimamas ir sprendimas dėl Kortelės poreikio (jeigu asmuo nenurodo, kad Kortelės poreikio vertinimas nebūtų atliktas, Kortelės išdavimo tvarkos aprašo 14 punktas). Kortelės galioja iki nustatyto lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikio termino pabaigos, sunkaus ar vidutinio neįgalumo lygio termino pabaigos arba dalyvumo lygio termino pabaigos (Įstatymo 22 straipsnio 2 dalis, Kortelės išdavimo tvarkos aprašo 16 punktas).

Minėta, jog pareiškėjas (*duomenys neskelbtini*) prašymu nustatyti negalią kreipėsi į Agentūrą ir dėl asmens su negalia automobilio statymo kortelės išdavimo. Agentūros Teritorinis skyrius 2025 m. vasario 1 d. sprendimu Nr. (*duomenys neskelbtini*) „Dėl asmens su negalia automobilio statymo kortelės“ nusprendė pareiškėjui Kortelės neišduoti, nes pareiškėjas neatitinka asmens su negalia automobilio statymo kortelės išdavimo kriterijų, nurodytų Įstatymo 22 straipsnio 1 dalyje. Pareiškėjas (jo atstovė), nesutikdamas su tokiu sprendimu, Skundu kreipėsi į Agentūrą. Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, išnagrinėjęs Skundo Agentūrai dalį dėl Kortelės neišdavimo, skundžiamu 2025 m.

kovo 26 d. sprendimu Nr. 2 „Dėl asmens su negalia automobilio statymo kortelės“ nusprendė pareiškėjui išduoti Kortelę. Sprendimo Nr. 2 teisiniu pagrindu nurodytas Įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 3 punktas, faktiniu – pareiškėjui 2025 m. kovo 26 d. sprendimu Nr. 1 nuo 2025 m. sausio 9 d. neterminuotai nustatytas 25 procentų dalyvumo lygis.

Išdėstyto pagrindu sprendžiama, jog pareiškėjo Prašymo bei Skundo pagrindu pakartotinai sprendžiant dėl Kortelės išdavimo ir tik 2025 m. kovo 26 d. sprendimu Nr. 1 nuo 2025 m. sausio 9 d. neterminuotai nustačius pareiškėjui 25 procentų dalyvumo lygį, atsirado teisinis ir faktinis pagrindas atsakovei 2025 m. kovo 26 d. išduoti Kortelę nuo 2025 m. kovo 26 d. neterminuotai, vadovaujantis Įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 3 punktu. Komisija, atsižvelgdama į Sprendime Nr. 1 išdėstytas faktines bei teisines aplinkybes, taikytiną teisinį reglamentavimą, sprendžia, kad Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus 2025 m. kovo 26 d. sprendimas Nr. 2 „Dėl asmens su negalia automobilio statymo kortelės“ buvo priimtas laikantis teisės aktų reikalavimų, todėl pareiškėjo patikslinto skundo reikalavimas dėl Sprendimo Nr. 2 panaikinimo patikslintame skunde nurodytu pagrindu atmestinas kaip nepagrįstas.

Papildomai išaiškintina, kad Komisijai panaikinus Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus 2025 m. kovo 26 d. sprendimą Nr. 1 „Dėl dalyvumo lygio“ ir įpareigojus atsakovę iš naujo priimti sprendimą dėl pareiškėjo dalyvumo lygio, atsakovei taip pat kyla pareiga kartu spręsti ar pareiškėjas atitinka Įstatymo 22 straipsnio nuostatas (Kortelės išdavimo tvarkos aprašo 14 ir 18 punktai).

Dėl individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikio

Vadovaujantis Įstatymo 20 straipsniu, asmeniui, kuriam dėl riboto savarankiškumo reikalinga kito asmens pagalba ir (ar) slauga, gali būti nustatomas individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikis. Gali būti nustatomi keturių lygių individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikiai nuo 6 mėnesių iki pilnametystės arba neterminuotai (Įstatymo 20 straipsnio 2 ir 3 dalys). Asmuo, kuriam nustatytas individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikis, turi teisę gauti Tikslinių kompensacijų įstatyme nustatyto dydžio individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensaciją (Įstatymo 20 straipsnio 4 dalis). Poreikių nustatymo aprašas reglamentuoja dokumentų, reikalingų individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikiui (toliau – individualios pagalbos kompensacijos poreikis), lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikiui (toliau kartu – kompensacijos poreikis) nustatyti, parengimo ir pateikimo Agentūrai tvarką, kompensacijos poreikio nustatymo tvarką, nustato kriterijus, kuriais vadovaujantis nustatomas kompensacijos poreikis (1 punktas).

Bylos nagrinėjimo metu nustatyta, jog pareiškėjas Prašymu kreipėsi į Agentūros Teritorinį skyrių ir dėl individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikio įvertinimo. Agentūros Teritorinis skyrius sprendimo dėl šios Prašymo dalies nepriėmė. 2025 m. sausio 31 d. dalyvumo lygio vertinimo akte Nr. (*duomenys neskelbtini*) pažymėta, kad siekiant nepakenkti asmeniui individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikis nevertinamas, nes nuo 2016 m. balandžio 4 d. asmeniui nustatytas slaugos poreikis neterminuotai. Šią aplinkybę patvirtina pareiškėjo į bylą pateikta Specialiųjų poreikių nustatymo pažyma SP Nr. (*duomenys neskelbtini*).

Patikslintame skunde pareiškėjas teigia, kad Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius vėl pakartotinai nevertino slaugos poreikio (pastaba, individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikio), lygis nebuvo peržiūrėtas, o sveikatos būklė atitinka pirmą lygį. Tačiau nagrinėjamoje byloje nėra duomenų, kad tokį reikalavimą (prašymą) pareiškėjas ar jo atstovė būtų teikę Agentūros direktoriui su Skundu Poreikių nustatymo aprašo 51 punkte nustatyta tvarka, t. y. Agentūros Teritorinio skyriaus neveikimas (sprendimo nepriėmimas) nebuvo skundžiamas Agentūros Sprendimų kontrolės skyriui. Sprendžiama, jog atsakovei nekilo pareiga atlikti pakartotinį kompensacijos poreikio vertinimą Poreikių nustatymo aprašo III skyriuje nustatyta tvarka (Poreikių nustatymo aprašo 53 punktas) ir priimti administracinį sprendimą dėl individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikio.

Pažymėtina, jog VAĮ asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai įpareigoti nagrinėti pagal Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 (toliau – ir Prašymų ir skundų nagrinėjimo taisyklės), numatančias pareigą į prašymą ar skundą atsakyti

atsižvelgiant į jo turinį (VAĮ 11 straipsnio 1 dalis, Prašymų ir skundų nagrinėjimo taisyklių 45 punktas). Tai reiškia, kad skundo ar prašymo turiniu pareiškėjas nustato nagrinėjimo ribas, ir šių ribų institucija, nagrinėjanti skundą ar prašymą, privalo laikytis. Taipogi, Lietuvos vyriausiasis administracinis ne kartą yra pažymėjęs, kad savarankiškas reikalavimas dėl įpareigojimo atlikti veiksmus paprastai reiškiamas tada, kai atitinkama institucija neatlieka savo veiksmų pagal kompetenciją, vilkina ar atsisako juos atlikti. Tokiu atveju paprastai iš esmės yra skundžiamas tam tikras institucijos neveikimas (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2018 m. gruodžio 13 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eAS-849-968/2018). Nesant atitinkamo viešojo administravimo subjekto vilkinimo atlikti ir (ar) atsisakymo atlikti suinteresuoto subjekto prašomus atlikti veiksmus, negalimas ir tokio asmens skundo reikalavimo nagrinėjimas teisme, nes tarp ginčo šalių dar nėra kilęs ginčas viešojo administravimo srityje (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2020 m. rugpjūčio 12 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eAS-457-261/2020).

Nagrinėjamu atveju pareiškėjas, kaip minėta, Komisijai nepateikė duomenų, kad jis kreipėsi į atsakovę su skundu (prašymu) pagal kompetenciją išnagrinėti ir priimti sprendimą dėl Agentūros Teritorinio skyriaus veiksmų, nepriėmus sprendimo dėl individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikio, nors Prašymu tokia pareiškėjo valia buvo išreikšta. Taip pat nepateikė administracinio sprendimo, kuriuo Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius būtų atsisakęs priimti sprendimą pagal pareiškėjo skundą (prašymą), t. y. išreikšta viešojo administravimo subjekto valia atsisakyti atlikti prašomus atlikti veiksmus.

Išdėstyto pagrindu, darytina išvada, jog nagrinėjamoje byloje tarp ginčo šalių nėra kilęs administracinis ginčas dėl Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus neveikimo (nepriimto sprendimo dėl individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikio), kurį pagal Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatyme (toliau – ir IAGNTĮ) nustatytą kompetenciją turėtų nagrinėti Komisija.

IAGNTĮ 20 straipsnio 2 dalies 1 punkte numatyta, kad administracinių ginčų komisija priima sprendimą nutraukti bylą, jeigu byla nepriskirtina administracinių ginčų komisijos kompetencijai.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, yra teisinis ir faktinis pagrindas administracinės bylos dalį dėl įpareigojimo atlikti veiksmus, t. y. įpareigoti atsakovę pagal kompetenciją priimti sprendimą dėl individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikio, nutraukti, kaip nepriskirtiną administracinių ginčų komisijos kompetencijai, vadovaujantis IAGNTĮ 20 straipsnio 2 dalies 1 punktu.

Bylą nutraukus, vėl kreiptis į administracinių ginčų komisiją dėl ginčo tarp tų pačių šalių, dėl to paties dalyko ir tuo pačiu pagrindu neleidžiama (IAGNTĮ 20 straipsnio 4 dalis).

Atsakovė prašo užtikrinti visų prie bylos pridėtų dokumentų neviešinimą ir leisti susipažinti tik proceso šalims ar jų teisėtiems atstovams.

Komisijos veiklą reglamentuojantys teisės aktai nenumato teisės pripažinti nagrinėjamos bylos medžiagos (jos dalies) nevieša. Pagal įstatymo analogiją vadovaujamosi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatyme 14 straipsnio 2 dalimi, kurioje nustatyta, kad priimdamas viešame teismo posėdyje sprendimą byloje arba nutartį nutraukti bylą ar skundą (prašymą, pareiškimą) palikti nenagrinėtą arba gavęs prašymą susipažinti su bylos medžiaga, teismas turi teisę proceso dalyvių prašymu ar savo iniciatyva motyvuota nutartimi nustatyti, kad bylos medžiaga ar jos dalis yra nevieša, kai reikia apsaugoti žmogaus asmens, jo privataus gyvenimo ir nuosavybės slaptumą, informacijos apie asmens sveikatą konfidencialumą, taip pat jeigu yra rimtas pagrindas manyti, kad bus atskleista valstybės, tarnybos, profesinė ar komercinė paslaptis.

Komisija, įvertinusi tai, kad didžiąją bylos medžiagos dalį sudaro specialiųjų kategorijų asmens duomenys, susiję su asmens sveikata, siekiant apsaugoti informacijos apie asmens sveikatą konfidencialumą, atsižvelgdama į atsakovės prašymą, visą nagrinėjamos bylos medžiagą pripažįsta nevieša, neteikiant jos susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 3 punktais, 2 dalies 1 dalimi, 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a :

Panaikinti Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Sprendimų kontrolės skyriaus 2025 m. kovo 26 d. sprendimą Nr. 1 „Dėl dalyvumo lygio“.

Įpareigoti atsakovę Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrą prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą dėl X.Y. dalyvumo lygio.

Bylos dalį dėl įpareigojimo atsakovę Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrą prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pagal kompetenciją priimti sprendimą dėl individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikio nutraukti, kaip nepriskirtiną administracinių ginčų komisijos kompetencijai.

Kitoje dalyje patikslintą skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Visą bylos medžiagą pripažinti nevieša ir neteiktina susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo dienos bylos šalys gali apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Vilija Astrauskienė

Komisijos narės

Marina Adomaitė

Laura Bernikienė